

for Byggefagene. Og det er det Sted, hvor det virker bedst, naar der bliver sat Arbejder i Gang; thi det virker langt længere omkring, end nogen tænker. Nu har vi det sørgelige Syn, at vi har en Mængde Haandværkssvende, Murersvende og Tømrersvende, som er ledige paa Torvet; og vi har en Mængde Familier, som bor under usle Vilkaar, fordi de er henvist til at bo i Barakker og leve i store Flokke i offentlige Ejendomme, saadan at det skal være en Guds Lykke, om de Børn, der vokser op under saadanne Forhold, bliver gode Borgere i Samfundet. Der er ingen, der ved, hvilke Værdier der gaar tabt ved disse Boligforhold, som mange Steder trodser enhver Beskrivelse.

Nu er det, jeg siger, at her er der ikke Valutadumping; for Leret har vi her i Landet, og Murstenene kan vi faa; vi har Cement og Tørv, som kan faas til en rimelig Pris, og Kullene er kommet ned til en rimelig Pris. Her er det, vi skulde have sat Foretagsomhedsdriften i Gang. Men den kommer ikke i Gang ved, at Staten giver 20 pCt. til Boligforeninger, som opfører Boliger, og heller ikke ved, at man tvinger Kommunerne til at give 15 pCt. til samme Formaal. Heller ikke kommer den i Gang paa sund og naturlig Maade ved, at man giver stor Støtte til Opførelse af Husmandshuse paa Landet. Det kan som en Overgang være helt godt, det skal jeg ikke sige noget til; men det, det kommer an paa, for, at Foretagsomhedsdriften skal komme i Gang, er, at det Resultat, som kommer ud af Arbejdet, giver en Værdi, der svarer til Omkostningerne og helst en Smule til. Foretagsomhedsdriften kommer kun undtagelsesvis i Gang, hvis det er saadan, at det eneste, en foretagssom Mand er sikker paa, naar han begynder paa noget, er, at han kommer til at tabe Penge og desforuden maaske bliver spottet, fordi han ikke var klogere, end at han satte noget i Gang, som han ikke kunde gennemføre, uden at det blev til Tab for ham selv.

Man undskyldte mig, at jeg nævner et bibelsk Ord: Den, der vil bygge et Taarn, skal sætte sig hen og tænke over, hvad det koster at føre Taarnbygningen til Ende. Det er et Ord, der er udtalt for, skal vi sige, henved 2 000 Aar siden. Det er en Grundsætning, som har holdt sig gennem Tiderne, og det er ogsaa en Grundsætning, hvorpaa Foretagsomhedsdriften hviler.

Vi maa ved fælles Hjælp faa sat Byggeforetagender i Gang her i Landet, saaledes at vi kan komme af med de mange husvilde, der findes rundt omkring, saaledes at vi kan

faa Folk ud af de usunde Barakker og saaledes, at der kan blive en naturlig Foretagsomhed til gensidig Glæde.

Det har undret mig, at de socialdemokratiske Fagforeninger, som hører til, skal vi sige, de øvre Klasser indenfor Arbejderpartiet, de, som hører til de organiserede Arbejdere, som vil foreskrive hele Samfundet Love, har staaet saa fuldkommen ligegyldige overfor de Befolkningslag, som er under dem, at de ingenting har villet gøre for, at der kunde blive bygget Boliger til disse. Man var hurtig til at forlange af Stat og Kommune, at de skulde hjælpe; men det varede længe, før Byggeforetagenderne kom i Gang. Det var, ligesom om der var en Lige-gyldighed fra disse Arbejders Side overfor dem, der var nedenunder dem; det er maaske ogsaa værd at lægge Mærke til.

Her staaer vi overfor et Dogme, det er Organisationsdogmet. Det ærede Medlem Hr. Stauning skulde undersøge, om dette Dogme ikke ligger paa Sottesengen, om det ikke har sig med det saaledes, at det trænger til at komme i Støbeskeen — jeg tror, der er lidt om det. Det gælder ikke blot det ærede Medlem Hr. Stauning og hans Parti, det gælder ogsaa helt andre Steder.

Det ærede Medlem Hr. Stauning ankede over, at Taksten pr. Patient paa Rigshospitalet var sat op; han nævnte omhyggeligt, hvor mange Procent den var sat op, og han nævnte Københavns Kommune som et lysende Eksempel: den havde ikke sat Taksten op. Det havde været interessant, hvis det ærede Medlem Hr. Stauning havde oplyst, hvad hver Patient paa Rigshospitalet koster, og set efter, om Forøgelsen i Taksterne var urimelig i Forhold til det, en Patient koster. Jeg tør ikke paatage mig at opgøre det nøjagtigt, men jeg tror at turde sige, at en Patient paa Rigshospitalet haves ikke under 15—16 Kr. om Dagen; og jeg tror, jeg tør sige, at paa de forskellige andre københavnske Hospitaler gaar Udgiften pr. Patient godt op derimod, idet den er saadant noget som 12, 13, 14 Kr. om Dagen. Det er godt for Københavns Kommune, at den er saa velstaaende, at den kan nøjes med at tage 1 Kr. 20 Ø., men Byøkonomi giver det ikke, og Statsøkonomi giver det heller ikke at have den Slags Forretninger, det er ikke dem, der øger Kassebeholdningen.

Det ærede Medlem Hr. Stauning gav Statsministeren et Par Anvisninger paa Hjælp i finansiel Henseende. Det var altsaa ikke blot saaledes, at han krævede; han gav ogsaa en Anvisning, som formodentlig paa Anfordring kan veksles i Nationalbanken — jeg skal senere komme tilbage til den An-